A°. 1837. N°. 154.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 23 December.

Uit hoofde van het *Kersfeest*, wordt er aanstaanden Dingsdag geene Courant uitgegeven.

DUITSCHLAND.

Leipzig, 1 *December*. Onlangs is bij den Boekhandelaar *F. A. Brockhaus* uitgekomen een klein geschrift, getiteld: „Wat willen de burgerlieden? Berigt aan den graaf . . . . . door *F. B.* . . ." Dit geschrift handelt over het *zijn of niet-zijn* der Hanoversche staatsregeling, en schijnt door eenen geleerde dezer stad geschreven te zijn; doch hetzelve is, voor weinige dagen, op last van het ministerie van binnenlandsche zaken, in beslag genomen. Welligt voldoet de Saksische regering hiermede aan eene uitnoodiging van de Hanoversche, om naauwkeurig toezigt te houden over hetgeen in dagbladen of vlugschriften over den tegenwoordigen staat van zaken in Hanover voorkomt. De stemming dergenen, die zich met staatszaken inlaten, is hier stellig *tegen* het Hanoversche patent van 31 Julij en 1 November, en *voor* de zeven protesterende professoren te Göttingen. Er is eene inschrijving ten behoeve der laatsten geopend, en het is opmerkelijk, dat de onderteekenaars tot alle standen der maatschappij behooren; dat menigeen voor 50 daalders geteekend heeft, en er in korte dagen voor 2000 daalders ingeschreven is. Aan het hoofd dezer onderneming staan gewezen afgevaardigden op den landdag, geleerden, kooplieden, boekhandelaars, enz.

— De Hertog *Alexander Frederick van Wurtemberg* en zijne gemalin hebben vier dagen te Stuttgart doorgebragt. Er is een hofbal geweest, waarop de hertogin, rijk met diamanten versierd, is verschenen; zij heeft de eerste tour na de Polonaise met den jongen Prins *Napoleon van Montfort* gedanst.

Weenen 12 *December*. De heer *van Bunsen*, Pruissisch gezant aan het Roomsche hof, is eergisteren avond alhier aangekomen en heeft gisteren avond de reis naar Rome voortgezet. Hij begeeft zich derwaarts, om aan den Pauselijken stoel nadere opheldering over het gebeurde te Keulen te geven; doch zal zich niet lang te Rome ophouden; maar eerlang naar Berlijn wederkeeren.

— Gisteren is de Turksche gezant aan het Fransche hof, *Nuri-Effendi*, op zijne reis naar Konstantinopel alhier aangekomen.

HANOVER.

Göttingen, 14 *December*. Heden vond men aan het Auditorium van den hofraad *Dahlmann* het volgende berigt: Daar ik op dit oogenblik verneem, dat ik door Zijne Majesteit den Koning van mijn ambt ontslagen ben, zoo ben ik verpligt, mijne werkzaamheden te staken. Als de heeren liefde jegens mij koesteren, waarvan zij mij, trouwens, zoo vele aandoenlijke bewijzen gegeven hebben, laat er dan volkomene rust bij hun uiteengaan heerschen; dat men aan de wettelijkheid getrouw blijve en zoo de weinige dagen eere, die ik nog bij hen doorbrengen zal. *Dahlmann*." Tevens vernam men, dat de zeven hoogleeraren allen van hunnen post ontzet waren, en dat de professoren *Dahlmann*, *Gervinus* en *Jacob Grimm* gelast waren om binnen drie dagen het Koningrijk te verlaten. Heden avond was het op de Weenderstraat zeer levendig. Intusschen was de Weenderpoort (onmiddellijk buiten dezelve wonen *Dahlmann* en *Albrecht*) gesloten en door landsdragonders bezet. Ook patrouilleeren er voortdurend rijdende landsdragonders met blanke sabels door de Weenderstraat. De openbare rust is overigens geen oogenblik gestoord geworden. Het verlies van zoo vele uitstekende mannen is voor onze universiteit een harde slag. In het nabij Göttingen gelegene dorp Weende is kavalerie verzameld.

— Een brief uit Göttingen behelst nog de volgende berigten. De afzetting der zeven Hoogleeraren en de verbanning van sommigen baart groot opzien en zij boezemen veel belangstelling in. Deswegens is ook de verzameling van eene sterke militaire magt met dien maatregel gepaard gegaan. Vele studenten schijnen wegens de door hen aan den dag gelegde gevoelens kortstondig gevangen gehouden te zijn. De belangstellende menigte is op straat door landsdragonders uiteengedreven geworden.

PARIJS.

Het hof van cassatie heeft met eenparigheid van stemmen een vonnis vernietigd, waarbij de gevolgen van het tweegevecht als niet strafbaar waren beschouwd. Het slot van het gewijsde van het hof van cassatie luidt aldus:

„In aanmerking genomen, dat, wanneer er doodslag is begaan, wonden of slagen toegebragt zijn, de regters, die op de beschuldiging of aanklagte uitspraak te doen hebben, bijaldien de doodslag, de verwonding of de slagen plaats hadden in een bijzonder gevecht, waarvan de voorwaarden tusschen den bedrijver van het feit en zijn slagtoffer afgesproken waren, zich geenszins met die gewilde overeenkomst in te laten hebben. Dat zij, zonder hunne bevoegdheid te buiten te gaan en zich de magt der jures toe te eigenen, over die omstandigheid geen uitspraak kunnen doen, vermits zelfs, ingeval dezelve eene verzachtende omstandigheid mogt kunnen uitmaken, de jures ook dit zouden moeten beslissen.

In aanmerking genomen, dat uit het aangetaste vonnis blijkt, dat *Pesson* den 29sten Januarij *Baron* in een bijzonder gevecht heeft gedood; dat desniettemin het geregtshof verklaard heeft, dat er geen termen waren om gezegden *Pesson* te vervolgen, omdat dit feit onder geene strafbepaling eener bestaande wet valt en geen misdrijf of misdaad uitmaakt; dat gezegd hof, door zoo te wijzen, uitdrukkelijk aan de artikels 295, 296, 297 en 302 van het strafwetboek te kort gedaan en ten onregte art. 228 van hetzelfde wetboek toegepast heeft;

Casseert en vernietigt het hof, enz.

Van den 18den December.

De Koning heeft heden de Wetgevende Kamers geopend met eene aanspraak, waarvan de voornaamste inhoud hier volgt:

HEEREN PAIRS, HEEREN AFGEVAARDIGDEN!

Frankrijk geniet vrijheid en rust. Het wint snellijk aan in voorspoed. Zijne instellingen bevestigen zich, Het vertrouwen in derzelver vastheid wint meer en meer veld.

Het herstelde gezag der wetten heeft mij veroorloofd toe te geven aan de neiging van mijn hart. De *Amnestie*, dat gewigtig staatsstuk, waarvan de herinnering mij altijd dierbaar zal blijven, heeft van de kracht van mijne regering doen blijken. Het heeft de geesten bedaard, den invloed van slechte hartstogten verzwakt, de ontwerpen van wanorde met elken dag doen verlaten.

Ik kan niet anders, dan mij geluk wenschen met mijne betrekkingen tot al de buitenlandsche Mogendheden, en nimmer is de algemeene vrede mij voorgekomen beter te zijn gewaarborgd.

De burger-oorlog, niettemin, verwoest nog het schier-eiland. De Koningin regentes handhaaft met moed en volharding de regt n van hare verheven dochter, de Koningin *Isabella II*. Ik ga voort de bepalingen van het tractaat des viervoudigen verbonds getrouwelijk na te komen, en ik hoop den goeden uitslag eener zaak, die overeenstemt met al onze gevoelens.

In Afrika is onze verwachting vervuld. De vlag van Frankrijk wappert op de wallen van Constantine. Indien de overwinning somwijlen voor de magt van Frankrijk meer mogt hebben beteekend, nooit heeft zij de zegepraal en de eer onzer wapenen hooger doen uitblinken. Mijn zoon de hertog *van Nemours* heeft aan de gevaren het aandeel, dat hem behoorde, genomen. Zijn jonge broeder heeft gewild zich bij hem te voegen en deel te hebben aan de gemeenschap van arbeid en gevaar, die mijne zonen sinds lang met het leger vereenzelvigt. Aan Frankrijk behoort hun bloed, niet minder, dan dat van al deszelfs kinderen. (*Dit gezegde is met een aanhoudend bravo en geroep van leve de Koning toegejuicht*.)

De staat onzer financien is altijd bloeijend, en het inkomen der schatkist is sedert de laatste zitting nog vermeerderd.

Nimmer heb ik mij onder gunstiger omstandigheden door de Kamers omringd gezien. Trachten wij, mijne heeren, door eendragt en wijsheid de voordeelen te bewaren, die wij verkregen hebben, door onzen moed en door onze vaderlandsliefde.

Trachten wij de smartelijke herinneringen van al onze verdeeldheid uit te wisschen, en blijve er van de woelingen, waarvan wij zooveel hebben geleden, geen ander spoor bestaan, dan een levendiger gevoel van noodzakelijkheid om den terugkeer daarvan te verhoeden.

Alles is in de beste orde afgeloopen; buitengewone voorzorgen waren er genomen, om alle stoornis der rust te voorkomen; overal, waar de Koning door moest rijden, waren de straten behoorlijk afgezet, en wemelde het van Policiebeambten.

Van den 19den December.

Heden hebben beide wetgevende kamers, die der pairs onder voorzitterschap van den kanselier *Pasquier*, die der gedeputeerden onder voorzitterschap van den Heer *de Nogant*, president van jaren, hare werkzaamheden begonnen, die echter zich tot het onderzoeken van de geloofsbrieven der nieuwe leden bepaalden. In de kamer der pairs zijn de hertog *van Praslin*, de generaal *Hendelet*, de generaal *Neigre*

en de graaf *van Lavillegoutier* met meerderheid van stemmen tot sekretarissen benoemd.

— *Extracten uit particuliere brieven:*

De doctrinaire partij, zoo schijnt het, neemt het zeer ter harte, de wereld in eenen zekeren staat van onrust te houden. Het *Journal de Paris* spreekt heden van de zaak van het Grünenwalder woud, en geeft zigtbaar zich moeite om daaraan zwaarwigtigheid bij te zetten; het tracht aan eenen hoogen graad van verbittering tusschen de Belgische en Hollandsche bevolkingen te doen gelooven. Het slaat den bal mis. Een iegelijk, in Belgie en in Holland, weet, dat de zaak, hoogst genomen, op het uitwisselen van eenige diplomatieke nota's zal uitloopen. In 1833 wilde Belgie het woud doen kappen; de kommandant der vesting Luxemburg deed den Heer *Thorn* opligten, en wilde eerst, na twaalf dagen onderhandeling, zijne loslating vergunnen; maar Belgie zag van het woud-kappen af, en daarmede was alles gedaan.

Heden wil op zijne beurt Holland den houtbak in het woud bewerkstelligen; men zal tusschen beide treden, en het woud zal niet gekapt worden, en de zaak zal zoo niet wederom afgedaan, althans vooreerst geschikt zijn. Zelfs zouden wij durven beweren, dat de tusschenkomst reeds haar doel bereikt, en Holland van zijn ontwerp heeft afgezien.

BRUSSEL, den 20sten December.

Betreffende de Grünenwalder aangelegenheden waren heden middag de volgende geruchten in omloop:

De generaal *l'Olivier* heeft dezen ochtend een langdurig gesprek gehad met den minister van oorlog, die hem zijne instructiën heeft ter hand gesteld; deze generaal is zoo even met zijne aides-de-camp op reis gegaan; men zegt, dat hij voor zijn vertrek door den koning is ontvangen.

Een der vertegenwoordigers van Luxemburg zoude gisteren aan de ministers vragen doen nopens de door hen in het werk gestelde maatregelen, en de van buitenlands ontvangen antwoorden in de zaak wegens het Grünenwald; dringende vertoogen, aan dien vertegenwoordiger gedaan, hem hebbende doen gevoelen, dat hij het ministerie in eene moeijelijke positie zoude brengen, door hetzelve te noodzaken, hetzij om alles te zeggen wat het weet, waardoor bezorgdheid konde ontstaan, hetzij om deszelfs plan te verbergen, waardoor men konde gelooven dat het zwicht, zoo heeft dit lid der kamer er in bewilligd om zijne interpellatiën te verschuiven, onder beding dat men geen oogenblik zoude dralen met uit te voeren, hetgeen was aangekondigd.

De meerderheid van den raad, welke zich reeds dadelijk voor krachtdadige maatregelen had verklaard, bestaat, zegt men, uit de heeren *Willmar*, *d'Huart*, *Ernst* en *Nothomb*; de heer *de Theux* en een staatsminister zijn nog van oordeel, dat dit geschil langs diplomatieken weg kan worden vereffend.

Terstond na de aankomst van den eergisteren aangekomen koerier zijn aan den generaal *Gocthals*, kommandant der tweede divisie, bevelen gezonden om zijne troepen aan de grenzen bijeen te trekken en hen marschvaardig te houden. Gisteren heeft dan ook reeds de tweede brigade van die divisie, onder aanvoering van den generaal *l'Olivier*, hare beweging begonnen; het 7de regement van linie, te Antwerpen in garnizoen, is heden langs den ijzeren spoorweg naar Leuven vertrokken; het 12de regiment, te Gent in bezetting, moet heden die stad hebben verlaten, insgelijks over den ijzeren weg naar Tienen vervoerd wordende; het 8ste regement wacht te Antwerpen de aankomst van het 4de, om in dezelfde rigting te vertrekken; het 2de regement, hier in bezetting, heeft aanzegging om zich gereed te houden; bij deze divisie zullen zich voegen 4 eskadrons ligte kavallerie, 2 batterijen veldgeschut en eene batterij ligte artillerie; reeds is een eskadron van het eerste regement jagers te paard heden ochtend door Brussel getrokken.

Deze beweging van troepen veroorzaakt eene levendige drukte onder het publiek; in de openbare vereenigingen hoort men niets dan oorlogzuchtige ontwerpen.

— In het *Journal du Commerce* van Antwerpen leest men: Zoo als wij aangekondigd hebben, is het 7de linie-regement heden van hier naar Luxemburg opgetrokken. Uit Gent wordt gemeld, dat ook van daar troepen naar die zelfde bestemming zijn gemarcheerd. Wij zullen, zegt men, het Grünenwalder-woud met 20,000 man omringen. Het lot is geworpen, wij gaan..... komedie spelen. Het tot barstens toe opgepropte oorlogsbudget zal de plaatsen betalen.

'S GRAVENHAGE, den 21sten December.

In de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is ingekomen een verzoekschrift van eigenaren der stoomboot-pletterij te Wageningen, provincie Gelderland, die eenige bedenkingen voordragen tegen het ontwerp van wet, houdende wijzigingen in het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer. Verzending aan de Commissie tot de verzoekschriften.

De heer VAN ALPHEN het woord gevraagd hebbende, zegt: »ik doe hulde aan de Kamer van het complete werk van den heer *Engelberts*, Nederlands Heldendaden ter zee, waarvan de vertaling nu volkomen voleindigd is geworden door den verdienstelijken heer *Douchez*, wiens onvermoeide ijver voortgaat, met aan vreemden bekend te maken, wat den roem van Nederland eeuwen lang heeft uitgemaakt, en nog, hoop ik, uitmaken zal. Onze zeevaart herleeft, en daar het onbetwistbaar is, dat eene goed ingerigte koopvaardijvloot de voedster en steun is van de nationale zeemagt, zoo acht ik mij gelukkig te kunnen zeggen, dat onze koopvaardijvloot zich meer uitbreidt, en meer en meer in voortreffelijkheid toeneemt, dank zij het beleid en de wijsheid der maatregelen van onze koloniale regering en den weldadigen invloed van eene handelmaatschappij, wiens bestuur gekenmerkt wordt door kunde en goede trouw. Onze veroveringen zullen, hoop ik, die zijn van beschaving, van vrede en welvaart op willekeur, geweld en barbaarschheid. Mogt het geval zijn, dat wij daarin gestoord werden, dan zal Nederlands zeemagt zich voorzeker waardig toonen den roem van hare voorvaderen.

Ik voeg hier nog bij een bij uitstek nuttig boekje voor het secondair onderwijs, eene oorspronkelijk in de fransche taal opgestelde korte vaderlandsche historie, door denzelfden schrijver. Dit werkje beveelt zich aan door beknoptheid en zeer onderhoudenden stijl, en al wat het onderwijs bevordert kan op U. E. M. belangstelling staat maken."

De aangebodene werkjes zullen in de boekerij der Kamer worden geplaatst.

Vervolgens is in beraadslaging gebragt het ontwerp van wet, tot verlenging voor den tijd van een jaar, van de zoogenaamde woelingswet. Nadat de heer *Luzac* daarover kortelijk het woord gevoerd had, is het ontwerp aangenomen met eene meerderheid van 43 tegen 6 stemmen. *Tegen* hebben gestemd de heeren: *Corver Hooft*, *Kniphorst*, *Luyben*, *de la Court*, *Ingenhousz* en *Romme*.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp, houdende wijzigingen in de transitoire wet van den jare 1829. In omvrage gebragt, is het zelve aangenomen met eene meerderheid van 41 tegen 9 stemmen:.

De vergadering is tot morgen ten een uur gescheiden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Beraadslagingen over de Begrootingswetten voor 1838.
Vervolg van No. 153.

In de zitting van den 16den werden de beraadslagingen over de begrootingswetten voortgezet. De vroeger genoemde ministers waren wederom tegenwoordig, en het woord werd gevoerd door de heeren CATS, BINKES, VAN DER GRONDEN, KNIPHORST, LUYBEN, DONKER CURTIUS, FRETS, DE JONGE, VAN DEN VELDEN, VAN DAM VAN ISSELT, VAN REENEN, CORVER HOOFT, VAN SWINDEREN, VAN RAPPARD en Z. Exc. den minister van financiën.

De heer CATS bragt bedenkingen in het midden, betrekkelijk de begrooting van uitgaven; doch daar die aan Z. Ed. zelven niet belangrijk genoeg toeschenen, om de begrooting te verwerpen, meenen wij dezelve gerust met stilzwijgen te kunnen voorbijgaan. Wanneer de bedenkingen, die men in de sectiën opperde, door de regering niet opgelost zijn, zoo begrijpen wij niet, waartoe de definitive stemming dient, ten zij, om, krachtens de gemaakte bedenkingen, de voordragt te weigeren.

De heer BINKES vroeg zich zelven, of de som van *f* 58,600 000, waartoe de jaarlijksche staatsuitgaven in het wezen der zaak geklommen zijn, niet te groot is voor onze hulpbronnen? Wat Z. Ed. zich zelven daarop antwoordde, vermeldt de *Staats-courant* niet; zij zegt slechts, dat de edele heer aan den anderen kant vroeg, of wij iets kunnen veranderen in den staat van zaken ten aanzien van *België*, die als eene voorname oorzaak van de hoogte van genoemd cijfer kan worden aangemerkt? en of het bij den tegenwoordigen toestand van *Europa* niet gevaarlijk zou zijn, onze strijdkrachten te verminderen? — Aan wie die vraag gerigt is, weten wij niet: waarschijnlijk evenwel niet aan de natie, welke men niet goedgevonden heeft den stand der onderhandelingen mede te deelen. Zoodra de landsbelangen in de Kamer worden medegedeeld, kan men elke stem uit de natie oproepen, om er haar gevoelen over te zeggen; doch wanneer zij medegedeeld worden in committé's, waartoe dan dergelijke vragen in de Kamer? — Na de gedane vraag laat de *Staats courant* den edelen heer zeggen: «In allen gevalle is bezuiniging pligt;" en, vervolgt zij, de spreker doorloopt dan ook, vooral uit dit oogpunt, de hoofdstukken der begrooting van uitgaven. Denkelijk zal de edele heer daar bevredigende uitkomsten hebben ontmoet, want Z. Ed. heeft voor dezelve gestemd.

De heer KNIPHORST tracht in de eerste plaats te betoogen, dat de voorgedragene begrootingswetten strijdig zijn met de grondwet. Het niet brengen van de uitgaven voor de nijverheid onder een afzonderlijk hoofdstuk is, volgens hem, strijdig met art. 127 der grondwet. In het uittrekken van traktementen voor slechts *vijf* leden der rekenkamer is eene overtreding van art. 202 dier grondwet gelegen. De toelage uit de inkomsten der overzeesche bezittingen had, in plaats van in art. 2 der voorgestelde wet op de uitgaven, volgens de duidelijke voorschriften der grondwet, in de wet der middelen moeten zijn opgenomen. In de tweede plaats beweert de spreker, dat verscheidene bepalingen der begrooting, als aan het gouvernement buitengewone magt gevende, destructief zijn voor de algemeene en bijzondere vrijheid der ingezetenen, en noemt, tot betoog dezer stelling, het in dienst houden van vijf buitengewone ligtingen der nationale militie. In de derde plaats wordt, naar de meening van dezen spreker, het algemeen belang door de begrootingswetten meer verachterd, dan bevorderd. Daartoe voert hij aan, dat men, door het in dienst houden van zulk eene aanzienlijke krijgsmagt, wantrouwen toont tegen onze staatkundige vrienden, *Engeland* en *Pruissen*. Daar hij het eindigen van het *status quo* en eene verzoening met onze voormalige Belgische broeders voor hoogst wenschelijk houdt, acht hij eindelijk eene begrooting, waarbij die toestand wordt bevestigd, strijdig met het algemeen belang.

De heer LUIJBEN spreekt over de algemeene afkeuring, die de tegenwoordige begrootingswetten hebben ontmoet, zelfs bij leden, die anders gewoon zijn de voordragten der regering te ondersteunen. De duidelijke wenken daaromtrent schijnen echter bij die regering weinig te hebben gewogen. Anders zou zij wel aan den algemeenen wensch van het verlichte gedeelte der natie tot eene vermindering der strijdkrachten gehoor hebben geven, en indenkende, dat *Belgie*, hetwelk van het heilloos *status quo* zoo veel vruchten trekt, geen belang heeft, om ons aan te vallen, ons leger in *Noord-Braband* in een observatiekorps veranderen. Uit dien staat van zaken vloeit onder anderen ook voort, dat belangrijke steden zijner provincie, *Noord-Braband*, na reeds zeven jaren lang in staat van beleg worden gehouden, en dat ingezetenen in die provincie, door overstrooming, van het genot hunner landerijen verstoken zijn, waartegen de spreker reeds zoo dikwijls, doch altijd vruchteloos, de stem heeft verheven. De verschillende hoofdstukken der begrooting doorloopende, dringt de spreker aan op eene spoedige invoering der regterlijke organisatie, die door de massa des volks als eene weldaad der regering beschouwd wordt en met

algemeenen dank zal worden ontvangen. Ook dringt hij aan op de afschaffing der betrekkingen van directeur van policie te *'s Hertogenbosch*, *Breda* en *Bergen-op-Zoom*, vermits de bevolking dier steden in het handhaven daarvan een bewijs van wantrouwen ziet, en daaruit botsingen ontstaan. De bestaande bepalingen omtrent het geneeskundige beheer geven hem grond tot de aanmerking, dat het is, alsof de gezondheid en het leven der plattelandsbewoners minder zorg verdienen, dan die der stedelingen. Hij wenscht eene nieuwe wet wegens dit onderwerp. Op het achtste hoofdstuk, de kosten van het zeewezen behelzende, zou hij, wetende van hoe veel belang eene zeemagt voor ons vaderland is, geene aanmerking maken, indien hetzelve niet almede de strekking had, om het verderfelijk *status quo* te handhaven. In het hoofdstuk van financiën ontmoet hij de *f* 8,400,000 voor het zoogenaamd Belgische aandeel der schuld, die reeds lang niet meer ten laste der natie moest komen. Over het hoofdstuk omtrent de landmagt, heeft hij reeds in zijne inleiding gesproken, doch voegt er alleen nog bij, dat het cijfer van elf millioen daarvoor hem te hoog voorkomt.

De heer DONKER CURTIUS betoogt, dat, *indien* de tegenwoordige begrooting al de uitgaven bevatte, die voor onze huishouding van staat noodig zijn, daarop, niet wat den vorm, maar wat het wezen der zaak en de cijfers betreft, geene gegronde aanmerkingen van overwegend gewigt te maken zouden zijn; daar toch de renten der staatsschuld behooren te worden betaald, en ook op de uitgetrokkene millioenen voor Oorlog en Marine, naar des sprekers meening, onder de bestaande omstandigheden geene bezuiniging kon worden gemaakt.

Indien; maar verdiende dit *indien* geene toelichting? «*Indien* de tegenwoordige begrooting al de uitgaven bevatte:" Moest de Edelmogende heer niet, in de eerste plaats, betoogen, *dat* de begrooting *al* de uitgaven wezenlijk bevat; of dat de Staten-Generaal eene begrooting, waarop *niet al* de uitgaven voorkomen, aannemen *mogen*?

En is het overigens genoeg, aan te toonen, dat, onder de bestaande omstandigheden, geene bezuiniging kan worden gemaakt? Was het overbodig, te betoogen, dat men, door bezuinigingen te maken, de omstandigheden, niet veranderen kon?

De heer FRETS betuigt zijn leedwezen, dat de aanmerkingen der afdeelingen op de begrootingswetten in de nieuwspapieren openbaar gemaakt zijn, en men daaruit, door eene willekeurige keus uit den inhoud van de processen-verbaal dier afdeelingen, eene memorie van objectiën tegen die wetten in de wereld heeft gebragt. Hij uit het verlangen, dat deze gedrukte stukken voortaan uitsluitend aan de leden der Kamer mogen worden rondgedeeld.

Ziedaar dan de dagbladen niet meer alleenlijk in de ongenade van den heer HOOFT, maar ook nog begunstigd door die van den heer FRETS. Die droevige openbaarmaking! en dat nog met willekeurige keus! In hoe verre er door sommige dagbladen, met willekeurige keus, aanmerkingen bekend gemaakt zijn, weten wij niet; doch dit ware ligt tegen te gaan: de regering behoeft slechts de processen-verbaal in hun geheel bekend te maken. Of overigens het door den edelen heer geuit verlangen, dat deze gedrukte stukken uitsluitend aan de leden der Kamers mogen worden rondgedeeld, wel aan Z. Ed. doel beantwoorden zou, betwijfelen wij eenigermate; ten zij men de Edelmogende heeren ook daaromtrent eenen eed van geheimhouding oplegde. Anders...; want niet iedereen haat openbaarheid; het *audi et alteram partem* wordt nog door menigeen voorgestaan.

De edele heer vindt het, verder, een zonderling redmiddel, bij de eerste aanleiding het: wij zijn verloren! uit te roepen. Wie dit redmiddel bezigde, verklaren wij niet te weten; evenmin als wij regt begrijpen, hoe men het eene jaar zeggen kan: *ik geef mijne stem tot eene volharding, als tot hiertoe, voor het laatst. Ik beschouw de volharding langer dan dit jaar, als vruchteloos, maar daarenboven als eene opoffering, die wij voor het vervolg niet verantwoorden kunnen;* en het volgende jaar stemmen kan voor eene begrooting, die geenszins getuigt, dat de regering het stelsel van volharding wil laten varen.

Eindelijk doet het den heer FRETS leed, dat door een lid uit *Leiden* van de separatisten gesproken is. Hij meent, dat voor hen, even als voor krankzinnigen, zachte middelen beter zijn dan harde. *Even als voor krankzinnigen.* Zeer vleijend voor de separatisten.

De heer DE JONGE moet aan 's konings raadslieden verklaren, dat hij, ofschoon hulde doende aan hunne goede bedoelingen, om dezelfde reden als in het vorige jaar, zijne stem tegen de begrooting moet uitbrengen. Het heeft iets onnatuurlijks, dat de vertegenwoordiger des volks zich tegen eene verligting van de lasten des volks verklaart; en echter kan hij met de vermindering van de opcenten met 8 tonnen gouds niet instemmen. De rijks-uitgaven worden toch niet door de inkomsten gedekt. Aan allen is het bekend, dat er uitgaven, gewone en buitengewone, bestaan, die op de begrooting niet voorkomen. Het deficit op de accijnsen voor 1836 raadt voorzigtigheid aan. Een deel onzer inkomsten vloeit voort uit overzeesche bezittingen, en dus uit altijd min of meer onzekere bronnen. Maar wat hier alles af doet, de staat voldoet niet aan zijne verpligtingen, die hij jegens het Amortisatie-Syndicaat, tot inkoop en aflossing van schuld, heeft aangegaan. Er is wel verklaard, dat het Syndicaat in staat is om, buiten de dotatie uit 's rijks kas, aan zijne verbindtenissen te voldoen; doch de spreker, in het midden latende, of die verklaring van het Syndicaat aanleiding tot het stellen der begrooting gegeven heeft of daaruit voortgevloeid is, moet opmerken, dat de minister van financiën zelf te kennen gegeven heeft, dat het Syndicaat in het gemis van dotatie door het vervreemden van kapitalen moet voorzien, en omdat deze instelling later de gedane voorschotten met de renten terug zal vorderen. Er is dus hier vermindering van lasten bij vermeerdering van schuld.

De heer VAN DEN VELDEN zal de nadere inlichtingen des ministers afwachten, alvorens zijne stem over de begrooting van uitgaven te regelen. Hij weet niet, of hij de regering niet meer dienst doet met verwerping, dan met aanneming van wetten, waarbij onder de tegenwoordige omstandigheden belastingen verminderd worden. Hij zou evenwel, na zoo vele welsprekende redevoeringen, niet het woord gevraagd hebben, om dit uiteen te zetten; maar de aanmerkingen van een lid uit *Gelderland* over het zeewezen hebben hem bewogen, om over dien tak van beheer, waartoe hij nog altijd naauwe betrekking behoudt, iets in het midden te brengen. Hij wil dien spreker niet volgen in zijne vergelijking van het Nederlandsche zeewezen in de zeventiende eeuw met dat van onzen tijd. 's Rijks Archivarius, de heer DE JONGE, heeft in zijn hoogst belangrijk werk daaromtrent veel nieuw licht verspreid. Hij meent alleen, op door hem uiteengezette gronden, het behoud van het maritime etablissement te *Rotterdam*, als veel minder voor eenen vijandelijken aanval blootgesteld, dan die aan het *Nieuwediep* en te *Vlissingen*, te moeten verdedigen. Ook maakt hij tegenwerpingen tegen het door het bedoelde lid geuite denkbeeld, om in het geheel geene groote schepen meer te bouwen. Hij acht het wenschelijk, dat in de bemanning onzer zeemagt op gelijke wijze als in de aanvulling der militie mogt kunnen worden voorzien, en spreekt ten slotte voor het behoud der militaire wetboeken enz., ten minste tot na de invoering der nieuwe wetgeving.

De heer VAN DAM VAN ISSELT zegt, dat welligt nimmer begrootingswetten in de afdeelingen zoo algemeen zijn aangevallen als de tegenwoordige. De ondervinding der regering, dat die aanvallen de aanneming der begrooting niet beletten, schijnt haar echter bewogen te hebben, om op geene enkele der gemaakte bedenkingen iets toe te geven. Hij heeft in het vorige jaar zijne bedenkingen tegen eene geheel gelijksoortige begrooting in het breede ontwikkeld, en zal thans daarover niet uitweiden. De gaaf toch om de meerderheid dezer vergadering te overreden, berust alleen aan de zijde des bestuurs. De bezwaren, die deze begrootingswetten als onaannemelijk doen voorkomen, zijn zoo meesterlijk ontwikkeld door onderscheidene redenaars, vooral ook door diegenen, welke verklaard hebben *voor dezelve te zullen stemmen*, dat hij het onnoodig acht daarbij iets te voegen. Met betrekking tot de wet op de middelen, vindt de edele heer zwarigheid in het verminderen der opcenten. Hij heeft niet vergeten, dat hij hier ook den middelstand en den nijveren ambachtsman vertegenwoordigt. Vurig zou hij wenschen mede te kunnen werken om den maar al te drukkenden last, die op hunne schouderen rust, te helpen verligten. Maar in den tegenwoordigen toestand onzer financiën, terwijl wij inderdaad nieuwe schulden aangaan, zal de tijd weldra geboren worden, dat men die opcenten weder zal moeten herstellen, ja welligt verdubbelen; en het ongenoegen daarover zal oneindig grooter zijn, dan de blijdschap wezen kan over eene kortstondige verademing.

«De burgerlijke moed, de moed van den staatsman, — zoo vervolgde de edele Vertegenwoordiger — is steeds op den hoogsten prijs geschat, en ik bewonder dien vooral bij diegene mijner medeleden, die al het gebrekkige der onderhavige wetten volmondig erkennen, en evenwel niet schroomen de verantwoordelijkheid daaromtrent met de regering te deelen.

«Gaarne beken ik met den redenaar uit *Holland*, die zoo even gesproken heeft, dat onze toestand nog niet wanhopend is. Maar juist daarom rust op ons de verpligting, om te waken, dat niet, door onze toegevendheid, die toestand eenmaal wanhopend worde!

«Mijne overtuiging, deswege, schrijft mij voor, om met eerbied en bescheidenheid, maar tevens met dien ernst en met die klem, die voegt aan den post, welken ik hier bekleede, der regering toe te roepen: Keer terug van den ingeslagen weg, die ten verderve leidt! ten verderve voor u zelven; ten verderve voor het getrouwe volk, welks belangen aan u zijn toevertrouwd!"

De heer VAN REENEN oordeelt de begrootingswetten onvolledig: hij zal niet onderzoeken, of de 56 ton en de 84 ton in de wet der middelen gebragt moeten worden; maar zegt, dat vroeger in de processen-verbaal vermeld is het gevoelen, dat in het eerste hoofdstuk der financiën, of in eene bijlage, een uitgewerkte staat van al de baten en lasten der schatkist ten opzigte der schuldeischers van den Staat moest gevonden worden in ontvang en in uitgaaf, zoodat de rekening volmaakt op dezelve sloot, en dat niet posten, als de 14 millioen 4 pCts. en de 24 millioen 5 pCt. O. I. schuld nergens in de begrooting te vinden zijn. Thans wordt niet voldaan aan het voorschrift, dat jaarlijks de belangen van de schuldeischers van den Staat overwogen moeten worden. Zoodanige staat van al de financiële aangelegenheden des rijks, in ontvang en uitgaaf, zoude misschien de wenschen van vele leden dezer vergadering betrekkelijk de 56 ton voldoen. Dezelve zoude in allen gevalle nu doen zien, dat er een te kort bestaat in de middelen om aan 's rijks verpligting, betrekkelijk den overgang der uitgestelde in werkelijke schuld, te voldoen. Het Syndicaat stelt voor, om dat door andere middelen te dekken: doch dit voorstel geschiedt in de veronderstelling, dat het benoodigde niet uit de begrooting kan gevonden worden. Het is dus op onze verantwoordelijkheid, zegt hij, dat de zaak nederkomt: ik meen die niet op mij te kunnen nemen; doch het is eene zaak van eigene overtuiging: ik meen, dat daar slechts een gedeelte van de $2\frac{1}{2}$ millioen gevonden moet worden, en daar dit geschieden kan door het behouden van opcenten, wier afschaffing den prijs der levensbehoeften voor den minvermogende weinig of niets zal verminderen, die opcenten voor als nog moeten blijven. Geschiedt dit niet, dan zijn wij zelve de oorzaak, dat er middelen worden aangewend, om het benoodigde te vinden, welke veel meer bezwarend zijn voor de schatkist en de schatpligtigen.

De heer CORVER-HOOFT zegt, dat hij, onder den last van droefenis, die hem (wegens het overlijden zijner gade) drukt, bij deze beraadslaging het woord niet zou hebben gevoerd, indien dezelve niet eene voor hem onverwachte wending had genomen, en de begrooting, die toch in de hoofdzaak met die van het vorige jaar overeenkwam, zoo zeer op het punt scheen, van onder de daartegen gerigte aanvallen te bezwijken. Hij is verre van het gedrag der regering in de geheim-

houding van het bedrag harer buitengewone hulpbronnen als anderzins te billijken; maar hij kan toch niet in de aangevoerde redenen grond vinden, om de begrootingswetten te verwerpen, en dus de regering tot het aannemen van een ander stelsel ook naar buiten te dwingen. Indien wij ons niet bedriegen, zeide de edele heer in het vorige jaar, »De weg van onderhandeling heeft tot dus verre geene goede uitkomsten gegeven. Doch zoude dit ook niet toe te schrijven zijn aan het al te streng vasthouden van eenige punten, die de regering eenmaal als grondslag heeft aangenomen? Door eene weigerende stem aan subsidiën voor oorlog te geven, moeten wij den Koning waarschuwen, dat de oorlog impopulair is, en dat er binnen het jaar zoodanige voorwaarden van vrede voorgesteld worden, dat de uitgaven van oorlog kunnen komen te vervallen. Dit is de eenige wijze, waarop de volksvertegenwoordiging in buitenlandsche betrekkingen interveniëren kan."

De heer VAN SWINDEREN herhaalde de door andere leden gemaakte bedenkingen, wegens het niet brengen van het zuiver saldo der overzeesche bezittingen op de begrooting als anderzins, doch zegt daarin geene overwegende reden te hebben gevonden tot verwerping der begrooting. Hij acht de vermindering der opcenten eene wezenlijke weldaad voor het volk, had zelfs gaarne eene meerdere uitbreiding daarvan gezien, en zal in de hoop, dat de regering aan de billijke wenschen der vertegenwoordiging meer en meer gehoor zal geven, voor de begrootingswetten stemmen.

De heer VAN RAPPARD, eindelijk, zou, indien zijne bedenkingen tegen de begrooting van uitgaven door Z. E. den Minister niet worden opgelost, die vooral ook in de vrees bestaan, dat in het begin van het volgend jaar weder eene aanzienlijke supplementaire begrooting aan de Kamer zal moeten worden aangeboden, daar tegen zijne stem moeten inbrengen.

Daarop sprak Z. Exc. de minister van financiën eene uitgebreide rede uit, ten voordeele der ontwerpen; en zij werden op de boven vermelde wijze aangenomen: niet zonder verwondering van velen, vooral bij het zien van sommige namen onder de stemmen voor.

Waterhoogte voor Keulen.

19 December: 6 voet, 4 duim.
20 December: 7 voet, 8 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Dec. 1 El 7 Palm 8 Duim; gewassen 36 Duim gevallen 0 D.
Den 22 Dec. 2 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 110 Duim gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, *CORNELIA HENDRICA DOROTHEA TIELEMAN*, geliefde Echtgenoote van JOH. KOLFSCHOTEN, *Notaris.*
ARNHEM, den 18den December 1837.

Heden overleed ons geliefd jongste ZOONTJE *HESSEL*, aan eene klierziekte, in den jeugdigen leeftijd van ruim vier jaren.
NIJMEGEN, den 16den December 1837.
H. GREVINK,
I. J. GREVINK,
Geb. ROMIJN.
Bloedverwanten en Vrienden gelieven deze tevens als bijzondere Kennisgeving aan te nemen.

Op heden is alhier, in den ouderdom van vijf en zeventig jaren overleden, de Hoogwelgeboren Vrouwe *ERNESTINA LUCRETIA* BARONNESSE VAN *REEDE*, Douairière van den Hoog Welgeboren Heer *CAREL AREND JAN* BARON VAN *BOECOP*.
TWELLO, den 18den December 1837.

---

† † † De Notaris *JOH. KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, als daartoe gecommitteerd, zal, op Woensdag den 27sten December 1837, des avonds om 6 uren, in het Logement *het Zwijnshoofd* aldaar, bij inzet veilen, om 14 dagen later, terzelfder uur en plaats, finaal te verkoopen:

Een HUIS en ERF, met OPENPLAATS en STALLING, van ouds *het Hooge Huis* genaamd, staande te *Arnhem* in de Varkenstraat, gemerkt wijk C 98, Kadastraal Sectie O No. 1759, belendende het pakhuis van den Heer *BAKKER* ter eene, en het erf van *KOPPENHAGEN* ter andere zijde.

Nadere informatiën te bekomen ten kantore van voormelden Notaris.

---

† § † De Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*, zal, op Zaturdag den 30sten December 1837, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *FLORUSSEN*, aan de Steenstraat te *Arnhem*, publiek verkoopen:

21 perceelen EIKEN-AKKERMAALS (*Schelhout*) en 51 dito zware EIKEN-, BEUKEN-, YPEN- en DENNENBOOMEN en SPARREN.

Allen staande op het Landgoed *Klarenbeek*; waarvan aanwijzing geschiedt bij den Tuinman *NIJENES* aldaar.

---

† § † De Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*, zal, op Donderdag den 28sten December 1837, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement te *Rosendaal*, publiek verkoopen:

26 perceelen BEUKEN- en DENNENBOOMEN, en 19 dito EIKEN-AKKERMAALSHOUT.

Allen staande in de Heerlijkheid *Rosendaal*, en bij billetten nader vermeld.

---

† § † De Notaris *W. D. VAN ROGGEN*, te *Wychen*, zal, op Woensdag den 10den Januarij 1838, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *MULLEWIE*, in het *Roode Hert* te *Ubbergen*, bij *Nijmegen*, op hoogen doen inzetten, om drie weken later finaal te worden verkocht:

Het aanzienlijk LANDGOED *HOOGERHUIZEN*, gelegen te *Neerbosch*, Schependom van *Nijmegen*, bestaande in HEERENHUIS, TUINMANSWONING, ORANJERIE, KOETSHUIS, STALLINGEN, BOEREN-WONING, HOUTGEWAS, LANEN, WANDELINGEN, BOUW- en WEILAND, te zamen groot ongeveer vijftig Bunders. Breeder omschreven in No. 130, 132 en 134 dezer Courant.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris, en van Mr. *A. HAVERKAMP*, Advocaat te *Nijmegen*.

Aanbesteding.

De ondergeteekende, bij wien nadere informatiën te bekomen zijn, zal uit de hand aanbesteden het BOUWEN van een geheel nieuw BUITENVERBLIJF, onder *Spankeren*, waarvan Bestek en Conditiën, van nu af aan tot over acht dagen, ter lezing zullen liggen ten huize van den Kastelein *HUPKES*, in het *Wapen van Gelderland* te *Dieren*.

Velp, den 22sten December 1837.

E. IENNE,
Architect.

---

† § § Ter uitbreiding van eene winstgevende zaak, vraagt men ten spoedigste op goede hypotheek, voor den tijd van 6 of 12 maanden, eene som van 5 à 6000 gulden, tegen 5 of 5½ pCt. 's jaars.

Adres met vrachtvrije brieven onder letter A bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT* te *Arnhem*.

---

† † † Op den 14den dezer is er VERLOREN, op den weg van *Zutphen* naar *Arnhem*, eene PORTEFEUILLE, bruin omslag, inhoudende 2 Coupons à f 22.50 per stuk; een' Brief, geteekend *J. Nalop*; eene Prijs-Courant van Spiegelglazen; eene Duitsche Reispas voor *Nijmegen*, *Rotterdam* en *Arnhem*, en diverse aanteekeningen. Die dezelve teregtbrengt aan het Bureau dezer Courant, kan een derde van de waarde genieten.

---

† § † De Ondergeteekende, Mr. Bakker, verwittigt zijne geëerde begunstigers, dat zijne affaire uit de *Bakkerstraat* verplaatst is naar de *Oeverstraat* wijk B No. 78.

Beveelt zich verder in ieders gunst en recommandatie.

Arnhem, den 22sten December 1837.

B. A. BERENDS.

APELDOORN. — De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij zich onlangs te *Apeldoorn*, heeft gevestigd met eenen goed gesorteerden IJZERWINKEL, waarin alle Artikelen tot de minste prijzen te bekomen zijn.

B. TIDEMAN, Jr.

---

† † † Met Februarij aanstaande of later, wordt er gevraagd een ongehuwd KOETSIER, van de Hervormde Godsdienst, die voldoende getuigenissen bezit, zoowel van goed gedrag, als van volledige bekwaamheid in het rijden met vier paarden.

Adres, Brieven franco, met de Letter A, bij de boekhandelaars *VAN TERVEEN EN ZOON* te *Utrecht*.

---

§ † § In eene Stad, nabij *Rotterdam* gelegen, wordt in eene voordeelige dienst, tegen primo Mei aanstaande, gevraagd, eene bekwame KEUKENMEID, die buitendien goed werken kan, niet boven de 45 jaren oud en van de Protestantsche Godsdienst is, en alle deze vereischten, zoo mede van eerlijkheid, zindelijkheid en goed gedrag, door getuigschriften kan bewijzen. — Adres met franco-brieven, aan H, bij den Boekhandelaar *J. VAN BAALEN*, te *Rotterdam*.

---

† † † Met voorkennis van het Geneeskundig bestuur alhier, zal de TANDMEESTER *PHILIPPUS DE HAAN*, operateur tandmeester van *Amsterdam*, van heden tot den 26sten dezer, bij *J. S. KAMPS*, aan de Markt, over alle mond- of tandgebreken te spreken of te ontbieden zijn. Trekt zeer behendig Kiezen, Tanden, of derzelver wortels; geneest zeer spoedig de Mondpijn, veroorzaakt door de Roos, Zinkingen, Rumatiek, Schorbuut of Waterkanker, door middel van eene door hem uitgevondene Tinktuur.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.